

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของผู้บริหารเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารมีโอกาสได้เข้าร่วมรับรู้ เรียนรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา ประเด็นที่สำคัญเกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทางแก้ปัญหา ร่วมในกระบวนการวางแผนตัดสินใจ และกระบวนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของผู้บริหารนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดวางระบบการควบคุมภายในเกิดขึ้นได้ เพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย สร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้น

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการ เพื่อปรับเปลี่ยนระบบบริหารภาครัฐไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ซึ่งมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัดของการดำเนินงาน ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้เกิดการพัฒนางานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถตอบสนองผลสำเร็จจากการทำงานได้อย่างเป็นธรรมและมีความโปร่งใสได้ส่งผลให้การควบคุมภายในต้องปรับตัวเองเพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเครื่องมือหรือผู้ช่วยของผู้บริหารในการติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของส่วนงานต่างๆในหน่วยงาน และเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด โดยขยายขอบเขตของการควบคุมภายในจากระบบการควบคุมความถูกต้องในการใช้จ่ายเงินไปสู่ระบบการควบคุมตรวจสอบที่เน้นประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ แนวคิดและวิธีปฏิบัติจะเปลี่ยนไป ลักษณะและขอบเขตของระบบการควบคุมภายในจะขยายกว้างและหลากหลายมากขึ้น ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลภายในส่วนราชการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ระบบการควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่กำหนดขึ้นภายในแต่ละองค์กร ซึ่งผู้กำหนดก็มักจะเป็นระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานนำมาปฏิบัติในองค์กรนั้นๆ ระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติกิจการงานทั้งปวง ให้สามารถสำเร็จบรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนั้น การจัดวางหรือการออกแบบการควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน ที่กำหนด จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

การจัดวางระบบการควบคุมภายในเป็นการออกแบบวิธีการควบคุมในกิจกรรมต่างๆภายในหน่วยงานเช่นการจัดวางระบบควบคุมทางการเงิน การจัดวางระบบควบคุมทางด้านสินทรัพย์ การจัดวางระบบควบคุมการบริหารงานบุคคล การจัดวางระบบควบคุมงานเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดวางระบบควบคุมคุณภาพการศึกษา และการจัดวางระบบควบคุมงานโครงการต่างๆเป็นต้น การจัดวางระบบการควบคุมภายในเป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารในทุกระดับจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการ

ควบคุมภายในดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน หรือ การออกแบบระบบการควบคุมภายใน ลักษณะการทำงานต้องช่วยกันเป็นทีมจึงจะทำให้การจัดวางระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ข้อ๗.๕กำหนดให้ใช้มาตรการเพื่อส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการและรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี^๑ ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ ๒๕๔๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ นำมาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปใช้เป็นแนวทางจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพของการดำเนินงาน มาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นมาตรฐานในระดับสากลที่ให้การยอมรับว่า การควบคุมภายในที่ดีเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะนำไปสู่ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพราะนอกจากจะลดความผิดพลาดและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแล้วยังช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

ระเบียบดังกล่าวได้ให้ความหมายของการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงานซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหายการรั่วไหล การสิ้นเปลือง ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี และตามระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้ การควบคุมภายในเป็นพันธกิจที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของผู้ทำหน้าที่บริหาร จะต้องปฏิบัติเพื่อให้กิจการงานต่างๆทั้งปวงสามารถปฏิบัติได้สำเร็จลุล่วงตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร การจัดวาง หรือการออกแบบการควบคุมภายในและการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร ที่จะต้องจัดให้มีขึ้น การควบคุมภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประหยัด และมีประสิทธิผล และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นรูปของความสิ้นเปลือง ความสูญเปล่าของการใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริต มาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้ได้จัดทำจากผลการ ตรวจสอบและประสบการณ์การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งได้อนุมัติตาม มาตรฐานสากล คือ รายงานของคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ ๕ แห่ง และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในของสถาบันการตรวจเงินแผ่นดินระหว่างประเทศ (International Organization of Supreme Audit

^๑ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน,การควบคุมภายใน : วิธีสู่การป้องกันความเสียหายและลดความสูญเสีย, หน้า ๒.

Institutions-INTOSAI) มาปรับใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของไทย^๒ การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติ การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอน มิใช่เป็นผลสุดท้ายของการกระทำ แต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และแทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงาน ฝ่ายบริหารจึงควรนำการควบคุมภายในมาใช้โดยรวมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน ซึ่งได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามผล การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยงาน บุคลากรทุกระดับของหน่วยงานเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้นในหน่วยงาน ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางกลไกการควบคุมและการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามผลการควบคุมภายใน ส่วนบุคลากรอื่นของหน่วยงานรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้น การควบคุมภายในให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดแม้ว่าการควบคุมภายในจะออกแบบไว้ดีเพียงใดก็ตามก็ไม่สามารถให้ความมั่นใจว่าจะทำให้การดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์เพราะการควบคุมภายในยังมีข้อจำกัดจากปัจจัยอื่นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เช่น การใช้ดุลยพินิจผิดพลาด การสมรู้ร่วมคิดกัน การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การวางระบบการควบคุมภายในจะต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภายในจะคุ้มค่างกับต้นทุนที่เกิดขึ้น^๓

การจัดวางระบบการควบคุมภายใน จะไม่สามารถดำเนินการได้เลยถ้าหากว่าขาดการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ซึ่งการมีส่วนร่วมในที่นี้หมายถึง การมีส่วนร่วมที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยระดับการมีส่วนร่วม ๔ ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการวางแผนซึ่งรวมการตัดสินใจอยู่ด้วย และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึงการเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนร่วมในเรื่องที่มีความละเอียดซับซ้อนหากไม่เพิ่มความเข้าใจงานก็ไม่สามารถดำเนินการได้

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความจำเป็นจะต้องให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน เพื่อส่งรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตามที่ระเบียบกำหนด ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษา และนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อให้หน่วยงานได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดวางระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และเพื่อให้งานวิจัย มีผลในทางปฏิบัติมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำ แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในโดยใช้แนวทางของกรมบัญชีกลางเป็นหลัก เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้งานได้ตามความเหมาะสมต่อไป

^๒ ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.๒๕๔๔, สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน,การควบคุมภายใน, หน้า๕

^๓อ้างแล้ว,

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๒.๓ เพื่อเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สภาพการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ องค์ประกอบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการผสมผสานระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหาที่จะทำการศึกษาวิจัยไว้โดยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ดังนี้

๑. ขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยจะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล และทฤษฎีการควบคุมภายในด้านองค์ประกอบ โดยมีตัวแปรมี ๙ ด้าน ได้แก่

- ๑.๑ การมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูล
- ๑.๒ การมีส่วนร่วมในระดับการเปิดรับการแสดงความคิดเห็น
- ๑.๓ การมีส่วนร่วมในระดับการวางแผนร่วมกัน และการตัดสินใจ
- ๑.๔ การมีส่วนร่วมในระดับการพัฒนาศักยภาพของการมีส่วนร่วม
- ๑.๕ สภาพแวดล้อมของการควบคุม
- ๑.๖ การประเมินความเสี่ยง

๑.๗ กิจกรรมการควบคุม

๑.๘ สารสนเทศและการสื่อสาร

๑.๙ การติดตามประเมินผล

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง และ ส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๑ แห่ง

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการผสมผสานระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ และงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลหลักไว้ ดังนี้

๑.๔.๓.๑ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๔ รูป/คน โดยเป็นผู้บริหารจากส่วนกลาง จำนวน ๑๕ รูป/คน ผู้บริหารจากส่วนภูมิภาค จำนวน ๙ รูป/คน

๑.๔.๓.๒ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการควบคุมภายใน ที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยเป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและบัญชี โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน ๒ คน

๑.๔.๓.๓ แจกแบบสอบถาม บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สายบริหาร จำนวน ๒๑๕ รูป/คน^๔ ประกอบด้วยผู้บริหารจากส่วนกลาง จำนวน ๑๐๘ รูป/คน ส่วนผู้บริหารจากภูมิภาค จำนวน ๑๐๗ รูป/คน

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลและทำการวิจัย ตั้งแต่ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ – มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ รวม เวลา ๑๕ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไว้ดังนี้

รูปแบบ หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่พึงปรารถนาตามหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ระดับการให้ข้อมูล หมายถึง ระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน หรือ ระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร และบุคลากรในองค์กร เกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามา

^๔ กองสื่อสารองค์กร, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (มีนาคม ๒๕๕๗)

เกี่ยวข้องใดๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

ระดับการเปิดรับการแสดงความคิดเห็น หมายถึง ระดับขั้นที่สูงกว่าระดับการให้ข้อมูล การเปิดรับความคิดเห็น และการแสดงความคิดเห็นจากบุคลากร โดยผู้บริหารเชิญชวนให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็น และการบรรยายให้บุคลากรในองค์กรฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ หรือการประชุมต่างๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง ผู้เข้าร่วมประชุม รวมไปถึงการร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น

ระดับการวางแผนร่วมกัน และการตัดสินใจ หมายถึง ระดับขั้นสูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการตัดสินใจ และวางแผนเตรียมโครงการ และเตรียมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ มักใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องซับซ้อนและมีข้อโต้แย้ง มีการใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระดับการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม หมายถึง สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชนเป็นระดับขั้นที่สูงสุดของการมีส่วนร่วม คือเป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และได้มีการพัฒนาสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ให้มากขึ้นจนอยู่ในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดวางระบบควบคุมภายใน หมายถึง การที่ผู้บริหารทุกระดับดำเนินการกำหนดหรือออกแบบการจัดวางระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพแวดล้อมของการควบคุม หมายถึง สภาพแวดล้อมของการควบคุมเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกและบรรยากาศของการควบคุมภายในซึ่งปัจจัยหลายๆ ปัจจัยที่นำมาพิจารณารวมกันส่งผลให้เกิดความมีประสิทธิภาพของมาตรการหรือวิธีการควบคุมในองค์กร หรือทำให้มาตรการและวิธีการควบคุมที่ดีขึ้น โดยส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความจำเป็นของระบบการควบคุมภายในและเน้นการสร้างบรรยากาศโดยผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้คนขององค์กรเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติตามความรับผิดชอบ

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง การประเมินความเสี่ยงนั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้กิจการขององค์กรทราบถึงความเสี่ยงที่กำลังจะเผชิญล่วงหน้าได้ เมื่อทราบถึงความเสี่ยงแล้วก็สามารถที่จะบริหารความเสี่ยงเพื่อเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส และเพื่อลดผลกระทบความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้

กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติรวมถึงมาตรการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อให้บุคลากรนำไปปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงและมีการปฏิบัติตามกิจกรรมการควบคุมมีอยู่ในหน้าที่ของทุกระดับของการปฏิบัติงาน

สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ส่วนสนับสนุนที่สำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการกำหนดกลยุทธ์ประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมการควบคุม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มี

สารสนเทศ อย่างเพียงพอ เหมาะสม เชื่อถือได้ และสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม

การติดตามประเมินผล หมายถึง การสังเกต การติดตาม ระบบรายงานความคืบหน้าของงานรวมทั้งการสอบทานหรือการยืนยันผลงานระหว่างการทำงาน

ระบบการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลืองหรือทุจริต ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๖ ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

๑.๖.๑ ได้ทราบถึงสภาพการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๖.๒ ได้ทราบถึงองค์ประกอบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๖.๓ ได้รู้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๖.๔ ผลของการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบแนวทางเพื่อการจัดวางระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย